

Registratie en analyse van onvrijwillige zorg periode januari – september 2020

wzd functionaris en manager kwaliteitsbeleid

Inleiding

In dit document wordt een stand van zaken onvrijwillige zorg gegeven voor elke geregistreerde locatie van Pro Senectute. Dit verslag wordt gepubliceerd op de website van Pro Senectute en is daarmee zoals voorgeschreven ook een rapportage aan de IGJ.

1. Overgangsjaar en start registratie in ECD

Pro Senectute staat zoals de naam al zegt “Voor den Ouderdom”. Bewoners, verwanten, en medewerkers voelen zich hier gezien en gehoord. Bewoners registreren en ervaren een waardevolle levensfase. Medewerkers en verwanten willen hier graag in participeren en aan bijdragen.

Mensen die wonen bij Pro Senectute

Leven in vrijheid en ervaren eigen regie, comfort en respect

Pro Senectute levert altijd vrijwillige zorg. Dit betekent dat het uitgangspunt is dat een bewoner het eens moet zijn met een indicatie voor verblijf en dat wanneer een bewoner zich verzet altijd gezocht wordt naar mogelijkheden waarmee de bewoner wel instemt. Alleen wanneer iemand zichzelf of iemand anders ernstig benadeelt, overweegt Pro Senectute in het uiterste geval toepassing van onvrijwillige zorg.

Worden erkend in wie ze “zijn” (worden gezien en gehoord, hun gedrag wordt begrepen)

Gedrag is een manier om invulling te geven aan een basiswaarde van levenskwaliteit. Als we last hebben van het gedrag, of we zien dat de persoon zelf er last van heeft, zijn onze pijlen dan ook niet gericht op het gedrag met als doel dat te veranderen, maar op de vraag hoe we de persoon kunnen helpen/leren zijn legitieme verlangens naar levenskwaliteit op een andere wijze te realiseren.

Kunnen zin geven aan hun leven, kunnen iets betekenen voor anderen/ hebben een identiteit, gaan een relatie aan.

Ieder mens verlangt ernaar zich veilig en geliefd te voelen; ieder mens verlangt ernaar zijn liefde naar anderen te kunnen uiten en met hen in relatie te staan. Dit verlangen kan gezien worden als een basisverlangen die hoort bij het mens-zijn. Ieder mens verlangt naar relaties met anderen waarin hij zich veilig en geliefd voelt, waarin hij zijn eigen gevoelens van liefde kan delen en waarin hij zich met de ander verbonden voelt. Vanuit dit perspectief is het een randvoorwaarde dat de medewerker bereid is een relatie aan te gaan met de bewoner.

De universele rechten van de mens waarborgen dat iedereen het recht heeft op leven, vrijheid en onschendbaarheid van zijn persoon. Pro Senectute waarborgt dit in zijn strategische koers, in de uitwerking hiervan in beleid en in de vertaling naar de praktijk. Pro Senectute past geen onvrijwillige zorg toe, tenzij de Specialist Ouderen geneeskunde, in de huidige rol als zorgverantwoordelijke, voor bewoners met behandeling na toepassing van alle alternatieve vrijwillige maatregelen en zorgvuldige afweging daartoe besluit. Voor bewoners zonder behandeling geldt dat eerst de specialist ouderengeneeskunde wordt geconsulteerd en advies geeft alvorens de huisarts formeel het besluit neemt. Voor bewoners met zorg thuis gelden tot nadere uitwerking van de wet de reeds bestaande afspraken dat thuis geen onvrijwillige zorg plaats vindt.

De visie van Pro Senectute past goed bij de nieuwe wet Zorg en Dwang (WZD) die op 1-1-2020 is ingegaan. Pro Senectute heeft een leerprogramma Leven in Vrijheid opgezet waar de WZD onderdeel van is. Alle medewerkers worden in dit programma geschoold. De planning van dit leerprogramma is als gevolg van de uitbraak van het coronavirus uitgesteld, en is in september 2020 opgepakt. De planning is dat alle medewerkers ten aanzien van het onderdeel WZD in 2020 zijn geschoold. En dat het leerprogramma Leven in Vrijheid in 2021 verder gaat.

De wet zorg en dwang verplicht organisaties om een functionaris WZD aan te stellen. Een Wzd-functionaris beoordeelt ingezette onvrijwillige zorg en het stappenplan en; ziet toe op de inzet van de minst ingrijpende vorm van onvrijwillige zorg; stimuleert de mogelijke afbouw van onvrijwillige zorg; is verantwoordelijk voor de algemene gang van zaken rondom het verlenen van onvrijwillige zorg.

Binnen Pro Senectute is ervoor gekozen om de Specialisten Ouderengeneeskunde te benoemen in de rol van zorgverantwoordelijken in het kader van de WZD.

De wzd functionaris is een specialist ouderengeneeskunde van Novicare voor de locaties die samenwerken met Novicare, en voor Tusselerstaete een specialist ouderen geneeskunde van SZMK.

De WZD functionaris heeft op 1 september samen met de manager kwaliteitsbeleid een onderzoek gedaan naar de stand van zaken implementatie WZD functionaliteit in het Elektronisch Cliënten Dossier (ECD). Hieronder wordt hiervan verslag gedaan.

De WZD-functionaliteit in het ECD is ingericht

Er is een nulmeting onvrijwillige zorg gedaan in augustus 2020. Hierbij is gekeken naar alle in het ECD ingevulde zorgleefplannen met stappenplannen onvrijwillige zorg. De WZD-functionaris heeft advies uitgebracht om de vrijwillige zorg om te zetten naar zorgleefplannen. Voor de onvrijwillige zorg is advies gegeven over mogelijke afbouw van maatregelen. De Specialisten Ouderengeneeskunde werken dit op locatie uit.

In het vierde kwartaal worden de dan bestaande maatregelen verder beoordeeld en omgezet in een WZD-registratie met stappenplan of een registratie van een zorgafpraak in het zorgleefplan. Waar nodig worden de zorgverantwoordelijken daarbij ondersteund door de manager kwaliteit in nauwe samenwerking met de WZD-functionaris. Op elke locatie is eind 2020 een kwaliteitscommissie ingericht waar onvrijwillige zorg een vast agendapunt is.

In het kader van de WZD zijn organisaties verplicht om 2x per jaar een digitaal overzicht met een analyse van de toegepaste onvrijwillige zorg in te dienen bij de Inspectie voor de Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ). Op landelijk niveau is afgesproken organisaties de ruimte te geven om dit in het eerste half jaar anders in te vullen. Dit betekent dat zorgorganisaties een analyse opstellen van de verlening van onvrijwillige zorg in de eerste helft van het jaar en deze analyse op hun website plaatsen. Hieronder de stand van zaken inzet van onvrijwillige zorg in de eerste 9 maanden van 2020. De locatie Emmahof is niet apart opgenomen in de tabel, maar als onderdeel van Wildhoef. Voor de locatie Tusselerhof is nog geen analyse gedaan.

2. Registratie van onvrijwillige zorg

In onderstaande tabel de stand van zaken op 1 september 2020.

	Sept. 2020	Aantal bewoners	Bewegings- melder/sensor	Laag-laag bed	Junpsluit/ plukpak	Bednekken	Hals en polszender	Psychofarmaca	Gemaskerde medicatie
Wildhoef	geregistreerd	16	5	1	4	6	1	0	0
	feitelijk	4	0	0	2	0	1	0	0
Tussenhout	geregistreerd	13	18	3	0	1	0	1	0
	feitelijk	2	0	2	0	0	0	1	0
Oranjestein	geregistreerd	9	2	2	4	0	0	3	3
	feitelijk	3	0	0	0	0	0	3	3
Tusselerhof	geregistreerd	4	0	0	0	0	0	3	1

3. Conclusie

In de analyse van de toegepaste zorg door WZD functionaris, manager kwaliteit en zorgverantwoordelijke bleek dat veel geregistreerde zorg vrijwillig geboden werd en dat er geen invulling van een stappenplan nodig was. Hierbij ging het met name om de inzet van domotica tegen vallen en/of zwerven. Deze zorg wordt nu opgenomen in de zorgplannen van de cliënten. Concreet betekent dit een afname van geregistreerde maatregelen, weergegeven in aantal feitelijke maatregelen.